

ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΡΙΟΝ

ΜΑΡΤΙΟΣ

Ἐπὸ τὸν τίτλον «Ο θάνατος τοῦ παλληκαριοῦ» ὁ ἡμέτερος Ψυχάρης ἐδημοσίευσεν ἐν τῷ «Φιγαρῶν» δίστηλον ἄρθρον. Ἐν τούτῳ ἀφορμὴν λαμβάνων ἐκ τοῦ «Βασιλείως τῶν Βουνῶν» τοῦ ἔργου τοῦ Ἄμπου, τὸ ὁποῖον μετασκευασθὲν εἰς δρᾶμα ἐμελλε νὰ παρασταθῇ ἐν Παρισίοις, ἀλλ' ἐμποδίσθη ἕνεκα παραστάσεων τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως, φέρεται τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ ἡρωϊκοῦ τύπου τῶν κλεφτῶν, τοὺς ὁποίους καὶ χαρακτηρίζει διὰ χαριέντος ἀνεκδότου καὶ μαρτυριῶν τινῶν ἐκ τοῦ γνωστοῦ περὶ ληστῶν βιβλίου τοῦ κ. Σωτηροπούλου. Ἀλλ' ὑφίσταται ἐτι καὶ σήμερον ὁ ἀρχέτυπος οὗτος κλέφτης; καὶ ὑπὸ τίνα τύπον, καὶ τίνα μεταμόρφωσιν ὑποστάς; Ὁ κλέφτης ὑπάρχει καὶ σήμερον; ὀνομάζεται παλληκαρὶ τὴν σκιαγραφίαν αὐτοῦ παρέχει δι' ὀλίγων ἐναργῶν φράσεων ὁ κ. Ψυχάρης, μεθ' ὃ ἐξακολουθεῖ:

«Ποία εἶνε ἤδη ἡ ψυχολογικὴ κατάστασις τοῦ πρωτογενοῦς τούτου ὄντος; Νέος ἔλληθι συγγραφεὺς, ὁ κ. Κωστής Παλαμᾶς, μᾶς παρέχει δι' ὀλίγων τὴν ἐξήγησιν αὐτῆς: τὸ παλληκαρὶ καταφρονεῖ τὸν θάνατον καὶ ἀγαπᾷ τὴν ζωὴν, ἐξ ἴσου ἀμφοτέρω. Ὁ κ. Κωστής Παλαμᾶς ἀπέδειξε τούτο ἐν θεατικῷ διηγήματι, τὸ ὁποῖον, ἤκουσεν, ὡς λέγει, ἐκ τινος γυναικὸς τοῦ λαοῦ. Ἐν αὐτῷ ἡ ψυχὴ τοῦ παλληκαριοῦ εἰκονίζεται μετ' ἐξόχου λεπτότητος».

Μετὰ τὴν περιληπτικὴν ἐκθεσιν τοῦ διηγήματος, ὁ κ. Ψυχάρης ἐξακολουθεῖ: «Δὲν ἀποδίδω τὴν θέλουσαν χάριν τοῦ διηγήματος τὸ ὁποῖον μιλεῖ, νομίζει, μὲ τὸν ἀναγνωστὴν του, καὶ μειδιᾷ καὶ εἰς τὰς θλιβερωτέρας στιγμᾶς, τὸσον τὰ ὑπ' αὐτοῦ περιγραφόμενα ἤθη εἶνε ἀπλᾶ καὶ ἀφελῆ. Παράδοξον θὰ φανῇ, ἀλλὰ πρέπει ἐπὶ τέλους νὰ λεχθῇ ὅτι ἡ δημοτικὴ γλῶσσα τῶν Ἑλλήνων, διὰ τῆς φυσικῆς ζωρότητος τῶν σχηματισμῶν τῆς, διὰ τοῦ πλοῦτου τῶν συνθέτων τῆς, καὶ διὰ τοῦ δυσπεριγράπτου ἀέρος τοῦ κυκλοφοροῦντος μέσα εἰς τὰς λέξεις τῆς, εἶνε σήμερον διὰ τὸν συγγραφεὰ γλῶσσα γοητευτικωτέρα τῆς γαλλικῆς. Ἡ ἑλληνικὴ αὕτη γλῶσσα εἶνε ἐλαφρά, διαυγής, αἰθερία, θεωπετικὴ, καὶ ὅταν ἀκόμη ζωγραφίζῃ τὸν θάνατον, καὶ μετὰ παραδόξου χάριτος, μετὰ συγκινοῦσης ἀπλότητος ὁ κ. Παλαμᾶς μᾶς διηγεῖται τὸν θάνατον τοῦ παλληκαριοῦ».

Καὶ τὸ ἄρθρον περατοῦται διὰ τῶν ἑξῆς: «Ἦθελα νὰ εἶπω ἐν ταῦτῳ πάσας τὰς σκέψεις τὰς ὁποίας μοῦ ἐμπνέει ἡ εἰκὼν αὕτη (τοῦ ὑπὸ τοὺς ἤχους τῶν μυρολογίων θνήσκοντος παλληκαριοῦ) εἶνε πολλά, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐκλέξω. Ἡ διήγησις τοῦ κ. Κωστή Παλαμᾶ μοῦ φαίνεται ἀδιαφιλονεικῆτως ὠραιότερα τοῦ περιφύμου βιβλίου τοῦ Ἄμπου, καὶ φιλοσοφικῶς ὑψηλοτέρα. Εἶνε ὁ «βασιλεὺς τῶν βουνῶν» τῶν Ἑλλήνων. Ὅχι διότι εἶνε ἀνασκευὴ τις τοῦ «Βασιλείως τῶν Βουνῶν» ὁ κ. Παλαμᾶς τοιοῦτό τι δὲν ἐσκέφθη, καὶ πολὺ θὰ ἐκπλαγῇ τώρα βλέπων νὰ γίνεται λόγος περὶ αὐτοῦ. Χωρὶς νὰ τὸ συλλογισθῇ, μᾶς ἔδωκε τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς εἰκόνα λεπτοτέρην τῆς τοῦ Ἄμπου καὶ ἄλλων τελειοτέρων ἔργων».

Καὶ μήπως δὲν μᾶς ἔδωκε προσέτι ὁ κ. Παλαμᾶς καὶ κατὰ τι ἄλλο; Διότι, ἐπὶ τέλους, εἰς τί ἀποβλέπουσι σήμερον αἱ προσπάθειαι πάντων ἐν τῇ μυθιστοριογραφίᾳ; Δὲν ἀποβλέπουσι εἰς τὴν εὔρεσιν νέου τύπου, συμπιλοῦντος τὴν ψυχολογικὴν ἀνάλυσιν καὶ τὸ ποιητικὸν ὄνειρον ἐν τῷ μυθιστορήματι; Νομίζω ὅτι ὁ κ. Παλαμᾶς, ἀκουσίως ὅμως, μᾶς χρησιμεύει ὡς παραδειγμα: περιγράφει καὶ συμβολοποιεῖ. Ὁ ἀρχαῖος ἔρωσ τῆς τελειότητος κατέγει τὴν καρδίαν τοῦ ἀπλοῦ Μήτρου, ἀνθρώπου τοῦ λαοῦ ἐξ ἐκεῖνων τοὺς ὁποίους ἡ φυσιοκρατικὴ σχολὴ κατέστησε τοῦ συρμοῦ. Ἀλλ' ἐν ταῦτῳ ὁ ἀπλοῦς οὗτος ἀνὴρ εἶνε ἦρωσ καὶ τὸ πλάσιον τῶν ἑλληνικῶν θαλασσῶν παρέχει εἰς τὴν ὄλην εἰκόνα οὐκ οἶδα τί ἰδεῶδες καὶ ἀπώτερον. Οἱ συμβολισταὶ δὲν ζητοῦσι περισσότερα».

Τέλος ἡ ἱστορία αὕτη δὲν γίνεαι νέον φῶς ἐπὶ τοῦ πνεύματος τῶν παραστάσεων εἰς ἃς προέβη ἡ ἑλληνικὴ κυβερνήσις ἐξ ἀφορμῆς τῆς δραματοποιήσεως τοῦ «Βασιλείως τῶν Βουνῶν»; Ἐξαισία τις ματαιότης, γνώρισμα τῶν με-

γάλων φυλῶν, ἐνοικεῖ τὰ βάθη τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς. Οἱ Ἕλληνες περὶ πολλοῦ ποιοῦνται τὴν γνώμην τῶν ἄλλων ἀνθρώπων καὶ πιστεύουσιν ἀνεκᾶθεν, ὅτι ὁ κόσμος ἔχει πρὸς αὐτοὺς ἐστραμμένα τὰ ὄμματα, ἀπὸ Ὀμήρου μέχρι σήμερον. Οἱ κρίναντες αὐτοὺς ἐπὶ τῇ βίᾳ τοῦ «Βασιλείως τῶν Βουνῶν» τοῦ Ἄμπου, τοὺς ἐνοχλοῦσιν. Ἄς τοὺς κρίνωμεν ἐπὶ τῇ βίᾳ τοῦ παλληκαριοῦ τοῦ Παλαμᾶ; Ἦ εὔρουσιν τὸν Ἄμπου τερπνότατον».

Ἡ γνωστὴ ἑλληνομαθὴς συγγραφεὺς κυρία E. Edmonds δημοσιεύει ἐν τῇ ἀγγλικῇ Eastern et Western Review τοῦ μαρτίου μεταφράσιν καλλιῶν διηγημάτων τοῦ κ. Γ. Δροσίνῃ δημοσιευθέντος εἰς τὴν Ἑστίαν καὶ ἐπιγραφόμενου Χρυσόδα.

Ἐκ γαλλικῶν περιοδικῶν ἀξινάγνωστα:

Ἡ κυκλοφορία τοῦ ἀνέμου ἐπὶ τῆς γῆτινῆς ἐπιφανείας ὑπὸ A. Daponchel (Astronomie)—Τὸ Ἰωβιλίον τοῦ Λέοντος ΙΓ' ὑπὸ A. de Lacombe (Correspondant 25 φεβρ.). — Ἡ Αἰσθητικὴ τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ τῶν διαδόχων του ὑπὸ Ch. Lévêque (Journal des Savants)—Ταῖν ὑπὸ E. Faguet (R. Bleu 11 μαρτ.). — Ἐρνέστος Λαβίς ὑπὸ H. Berenger (ὁμ.) — Ὁ Ναπολιόν καὶ αἱ γυναῖκες ὑπὸ Fr. Masson (R. Britanique)—Οἱ ἑλληνικοὶ μῦθοι ὑπὸ J. Girard (R. des deux Mondes 1 μαρτ.).—Οἱ Ἰουδαῖοι ὑπὸ τὴν ἑλληνικὴν κυριαρχίαν ὑπὸ E. Renan (ὁμ. 15 μαρτ.). — Ἐμπειρικὴ Ψυχολογία ὑπὸ A. Binet (ὁμ.)— Ὁ ἔρωσ εἶνε παθολογικὴ κατάστασις; ὑπὸ G. Danville (R. Philosophique)— Ἡ ἀνατομία ἐν τῇ τέχνῃ ὑπὸ P. Richer (R. Scientifique 11 μαρτ.)

Ἐκ γερμανικῶν:

Ὁ Πνευματισμὸς ὑπὸ A. Garborg (Freie Bühne) — Ἡ βελτιώσις τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ὑπὸ O. Panizza (Gesellschaft).

Ἐξ ἀγγλικῶν καὶ ἀμερικανικῶν.

Ἡ ἱατρικὴ ὡς ἐπάγγελμα ὑπὸ J. Billing (Forum)— Τὸ μέλλον τῆς ποιήσεως ὑπὸ C. L. Moore (ὁμ.) — Τὸ ἐμπόριον τῶν Μαύρων ἐν Ἀμερικῇ ὑπὸ H. Stanley (Harper's Magazine)— Οἱ Γάλλοι συμβολισταὶ ὑπὸ A. Gorren (Scribner's Magazine).

Ἐξ ἰταλικῶν:

Αἱ διδασκαλαὶ τοῦ Τολστόη ὑπὸ Carletti (Rassegna Nazionale 16 φεβρ.). — Τὸ γῆρας τοῦ Βέρδη ὑπὸ E. Penzacechi (N. Antologia 1 μαρτ.). — Οἱ πυγμαῖοι τῆς Εὐρώπης ὑπὸ G. Sergi (ὁμ.)

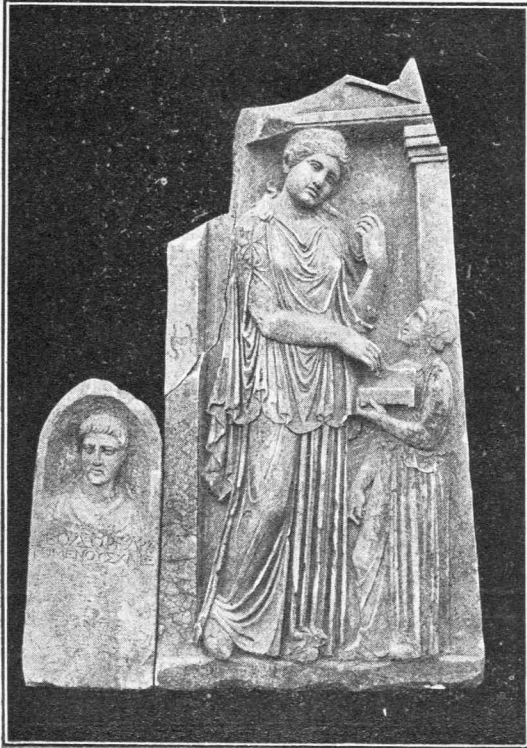
ΕΚΔΡΟΜΑΙ

Ἡ ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ κ. Δαίρπεφελδ ἀρχαιολογικὴ ἐκδρομὴ ἐγένετο καὶ φέτος ὡς πέρυσι μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας. Διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου Ἰριδος ἀνεχώρησαν ἐκ Πειραιῶς τὸ ἀπόγευμα τῆς παρελθούσης Τρίτης ὑπὲρ τοὺς 60, μεταξὺ τῶν ὁποίων 16 κυρία: οἱ πλείστοι τῶν ἐπιβατῶν Γερμανοί, κατὰ δεύτερον λόγον Ἄγγλοι καὶ Ἀμερικανοί, τινὲς Αὐστριακοί, τέσσαρες Ἴταλοι ἀρχαιολόγοι, δύο Δανοὶ ἐξ ὧν ὁ εἰς ζωγράφος, καὶ ἐκ τῶν ἡμετέρων οἱ κ. κ. Βικέλας, Στρεῖτ πατὴρ καὶ υἱὸς καὶ I. Βαλαωρίτης. Ἐπεσκέφθησαν δὲ κατὰ σειράν τὴν Ἀίγιαν, τὸν Θωρινόν, τὴν Ἐρέτριαν, τὸ μαντεῖον Ἀμφιάρου παρὰ τὸν Ὠρωπόν, τὸν Ῥαμνούντα, τὴν Δῆλον, διαφόρους τοποθεσίας τῆς Σάμου καὶ τὴν Μύκονον. Ἐνεκα τῆς κακοκαιρίας δὲν ἠδυνήθη τὸ ἀτμοπλοῖον νὰ προσεγγίσῃ εἰς Σούνιον. Ἡ ἐκδρομὴ διήρκεσεν ἐξ ἡμέρας, καθ' ἃς ἐπεκρατήσεν ἀδιάπτωτος εὐθυμία, πάντες δὲ οἱ μετασχόντες αὐτῆς ἐπανήλθον εἰς ἄκρον

εὐχαριστημένοι ὁμολογοῦντες πλείστας χάριτας εἰς τὸν λαβόντα τὴν πρωτεβουλίαν αὐτῆς κ. Δαϊσφελδ.

ΕΥΡΗΜΑΤΑ

Κατὰ τὰς ἐκ Χαλκίδος εἰδήσεις, ἡ πρὸς ἐκβάθυνσιν τοῦ πυθμένου τοῦ πορθμοῦ Εὐρώπην ἐργαζομένη βυθολογία ἀνέστυρε πλησίον τῆς Βιωτικῆς ἀκτῆς ἠκρωτηριασμένον κατὰ τοὺς πόδας ἀγαλμάτων παιδός, φέροντος ἐξωμίδα καὶ κρατοῦντος διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς ἐπὶ τῆς κοιλίας αὐτοῦ πολύμαλλον κυνάριον. Τὸ ἀγαλμάτιον θὰ σταλῆ εἰς Ἀθήνας μετὰ τεμαχίου ἀναγλύφου ἐκτύπου, περιστάντος κεφαλὴν νεανίου τέχνης καλῆς. Ἐκτὸς τούτων, εὐρέθησαν καὶ 18 μαρμαρίναι πλάκες ὧν αἱ 17 εἰσὶν ἐπιτύμβιοι· στήλαι μεθ' ἀπλῶν ἐπιγραφῶν κεχαραγμένων διὰ γραμμάτων τῶν μετὰ τὴν Ῥωμαϊκὴν κατάκτησιν γρόνων.

ΑΝΑΓΛΥΦΟΝ ΕΚ ΒΕΛΕΣΤΙΝΟΥ

Ἡ ἄνωτέρω εἰκὼν εὐμενῶς ἀπεστάλη ἡμῖν παρὰ τοῦ ἐν Βώλῳ κ. Περ. Ἀποστολίδου.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Φιλολογικά.

Πρόεδρος τοῦ ἐν Παρισίοις Συλλόγου πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν διὰ τὸ προσεχές ἔτος ἐξελέγη ὁ κ. Κολινιόν, ἀντιπρόεδροι δὲ οἱ κ. κ. Σλουμπερζέρ καὶ Δ. Βικέλας.

Ἐπὶ τὴν ἐπιγραφὴν *La Grèce Byzantine et Moderne* ὁ κ. Δ. Βικέλας ἐδημοσίευσε κατ' αὐτὰς ἐν Παρισίοις, ἐκδίδοντας Firmin-Didot, πικρίας ἱστορικὰς πραγματείας του κατὰ καιροὺς δημοσιευθείσας εἰς ἑγκοίτα γαλλικὰ περιοδικὰ ἢ καὶ εἰς ἴδια τεύχη. Ὁ τόμος ἀποτελεῖται ἐκ 440 περιπτου σελίδων σχήματος με-

γάλου 8ου καὶ εἶνε τυπωμένος μετὰ τὴν διακρίνουσαν τὰ Καταστήματα Didot φιλοκαλίαν. Μακρότερα περὶ τοῦ ἔργου εἰς προσεχῆς φύλλον τῆς Ἑστίας.

Ἐξ ἐδὲ ὅθι ἐν Βαρκελώνῃ ὑπὸ τῆν ἐπιγραφὴν *Novelas Griegas* κομψότατον τομίδιον ἐκ 200 περιπτου σελίδων, περιλαμβάνον διηγήματα ἑλληνικὰ ἰσπανιστὶ μεταφρασθέντα τῶν κ. κ. Βικέλα, Βιζυηνοῦ, Παλαμᾶ, Ἑφταλιώτη καὶ Δροσίνῃ. Τὸ βιβλίον στολίζου καὶ πολλὰ εἰκόνες σχετικαὶ πρὸς τὰ περιεχόμενα, αἵτινες ὁμοίως κατὰ συμπερασμὸν ὑπὸ τοῦ ἰσπανοῦ σχεδιαστοῦ γενόμεναι δὲν διακρίνονται ὡς πρὸς τὴν πιστὴν ἀπεικόνισιν τῶν καθ' ἡμᾶς. Ἐν ἀρχῇ δὲ προτάσσεται κάλλιστος πρόλογος περὶ διηγηματογραφίας ἐν Ἑλλάδι. Ἐπὶ τὰ ἀρχικὰ γράμματα, δι' ὧν σημειώνεται τὸ ὄνομα τοῦ μεταφραστοῦ ἀναγνωρίζεται ὁ ἑλληνομαθῆς λόγιος κ. A. Rubio y Lluch, εἰς τὸν ὅποιον χάριτας ὀφείλει ἡ ἀρτιγενῆς νεοελληνικὴ φιλολογία διὰ τὴν πρωτεβουλίαν, ἣν ἀνέλαβε, νὰ καταστήσῃ δείγματίν τινα αὐτῆς γνωστὰ εἰς τοὺς ὁμοεθνεῖς του.

Ἐντὸς τοῦ μηνὸς τούτου δημοσιεύεται νέον ἔργον τοῦ κ. Μ. Ρενιέρη, τοῦ γλαφυρωτάτου τῶν παρ' ἡμῖν ἱστορικῶν συγγραφέων, ἐπιγραφόμενον «Μητροπόλεως Κριτόπουλος καὶ οἱ ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ φίλοι αὐτοῦ». Τὸν βίον τοῦ διασῆμου τούτου θεολόγου τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἀκμάντος κατὰ τὸ πρῶτον ἡμισυ τῆς 17ης ἑκατονταετηρίδος, ἔγραψαν συντόμως μὲν ὁ Κ. Σάβας ἐν τῇ *Νεοελληνικῇ αὐτοῦ Φιλολογίᾳ*· ἔκτενως δὲ δι' εἰδικῆς βιογραφικῆς μονογραφίας ὁ μακαρίτης ἀρχιμανθρ. Ἀνδρόνικος Κ. Δημητροκόπουλος ἐν *Λειψίᾳ* τῷ 1870, κατόπιν δὲ ὁ κ. Γ. Μαζαράκης πολλὰ συμπληρώσας ἐκ τῶν ἀρχείων τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Πατριαρχεῖου διαφωτίσας ἐν πολλοῖς τὸν βίον τοῦ Κριτόπουλου, ὁ ὅποιος τῷ 1629 ἀνηγορεύθη Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας. Εἰς τὸ νέον σύγγραμμά τοῦ κ. Μ. Ρενιέρη ἔδοκεν ἀφορμὴν τὸ ἐξῆς περιεργον γεγονός τυχαίως ἀνακαλύψως χειρογράφου τεύχους ἀνήκοντος εἰς τὸν Κριτόπουλον. Ὁ κ. Γ. Μαζαράκης διατελὼν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ πρακτορείου Ἀλεξανδρείας, εἶδεν ἡμέραν τινα Φελλάγον κρατοῦντα δέσμην πολλῶν χαρτίων πεπαλαιωμένων χειρογράφων, ἅτινα εἶγεν ἐτοιμὰ νὰ κατακλύσῃ, ἐρευνήσας δὲ ἀνεκάλυψε μεταξύ αὐτῶν λεύκωμα (album) τοῦ Κριτόπουλου ἐν τῷ ὁποίῳ κατὰ τὴν περιόδειαν του εἰς τὴν Εὐρώπην, ὅπου ἀπῆλθε τῇ προτροπῇ τοῦ Κυρίλλου Λουκάρεως πρὸς ἐκπαίδευσιν, εἶχον γράψαι ρητὰ καὶ διάφορα λόγια διάσσημι θεολόγου τῆς Δύσεως καὶ περιφανῆς ἐπιστήμονος. Τὸ λεύκωμα τούτο ἢ τὴν φιλοθήκημ, ὡς ὠνόμαζε ταύτην ὁ Κριτόπουλος, παραλαβὼν ὁ κ. Γ. Μαζαράκης ἐδώρησεν εἰς τὸν πανιερ. Μητροπολίτην Γερμανόν, εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ ὁποίου εὐρίσκειται. Ἐκ τούτου δὲ παραλαβὼν ὁ κ. Ρενιέρης ἔγραψε τὸ ὑπὸ τὸν ἄνω τίτλον βιβλίον, ἐκ τοῦ ὁποίου πολλὰ διευκρινίζονται περὶ τοῦ ἐν Εὐρώπῃ βίου τοῦ Ἑλληνος θεολόγου, ὅστις εὐρεθεὶς ἐν αὐτῇ ἐν στιγμή καθ' ἣν αἱ θρησκευτικαὶ ἔριδες Λουθηρανῶν καὶ Καθολικῶν καὶ Κιθολικῶν καὶ ἄλλων αἰρέσεων εὐρίσκοντο ἐν ἀκμῇ, ἐξέδωκε τὴν περιλάλητον Ὁμολογίαν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας τῆς καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς, ἐν ἣ ἐκθέτει τὰ δόγματα τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Τὸ ἔργον τούτο ὁ κ. Μ. Ρενιέρης ἐκδίδει ὡς παράρτημα τοῦ Δελτίου τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογ. Ἑταιρίας ἰδίᾳ δαπάνῃ.

Ὁ ἡμέτερος νεαρὸς συνεργάτης καὶ ποιητῆς κ. Κωνσταντῖνος Θ. Μάνος, προσελήφθη ὡς διδάσκαλος τῆς νεοελληνικῆς ἢ ἀναγνωστῆς παρὰ τῇ Αὐτοκρατεῖᾳ τῆς Αὐστρίας Ἐλισάβετ. τῆς ὁποίας εἶνε γνωστὴ ἢ πρὸς τὴν ἡμετέραν γλώσσαν καὶ φιλολογίαν ἀγάπη.

Κατὰ τὰς ἀρχαιερείας τῆς ἐν Παρισίοις Ἑταιρείας τῶν Λογίων, πρόεδρος ἐξελέγη καὶ πάλιν παμψηφεὶ ὁ Αἰμίλιος Ζολᾶ.

Ἐν τῷ Δόκτωρι Πασκάλ ὁ Ζολᾶ συγκεφαλαιῶν εἰς δεκαεννέα παραγράφους τὴν ἰδέαν καὶ τὸν σκοπὸν τῶν δεκαεννέα μυθιστορημάτων τῆς σειρᾶς τῶν *Ρουγκέν Μακκάρ*, τῆς ὁποίας τὸ ἐν λόγῳ μυθιστορημα εἶνε τὸ εἰκοστὸν καὶ τελευταῖον. Αἱ ὀλίγα αὐταὶ σελίδες πούσῃρον πλήρη καὶ καθαρὰν ἰδέαν τοῦ μεγάλου ἔργου τοῦ Ζολᾶ.